

Антикризни рецепт „тројке” међународних кредитора произвео руске улагаче у већинске власнике највеће банке на Кипру

Руски држављанин на привременом раду у лондонском Ситију требало би да буде нови председник Банке Кипра, најстарије и највеће банке на Кипру. Гувернеру Централне банке Кипра Паникосу Деметријадису тај предлог изнели су ове седмице адвокати групе страних улагача којима су – по налогу Брисела – пролетос замрзнути девизни рачуни са улогом изнад 100.000 евра.

Састанак Деметријадиса и адвоката завршен је потом фијаском, јер је за њега био неприхватљив предлог да 9. септембра на првој седници новог Управног одбора Банке Кипра за њеног новог шефа буде изабран страни држављанин.

За правне заступнике власника 12 одсто капитала најважније кипарске банке – идеја да њом управља Рус и да страни држављани уђу у састав новог Управног одбора, сасвим је рационална. Држављани Русије и Украјине већ располажу са 15 одсто акција Банке Кипра, преноси локална штампа.

Када на јесен коначно почне упис власништва нових акција а конто замрзнутих средстава и губитака у пропалој банци „Лаики” (чије је послове преузела Банка Кипра), странци, махом Руси, имаће већинско право одлучивања у „мегасистемској банци”, процењује Харис Георгијадис, кипарски министар финансија.

Одлучна да сведе предимензионирани банкарски сектор Кипра „на праву меру” и затре прилив „сумњивог новца” из Русије и неких других држава, ЕУ је за Кипар скројила јединствени антикризни план. Док је Брисел лако одрешо кесу у случају Ирске, чије су поједине банке губицима постале оптерећење за државу, у случају Кипра антикризни

план садржао је ставке без преседана. Првобитни предлог из Брисела био је да се „ошишају” сви банкарски улози на Кипру редом (и они испод 100.000 евра, које иначе гарантује ЕУ). Јавни револт широм Европе и паника на берзама нагнали су Брисел да на Кипру издејствује замрзавање само рачуна са улогом изнад 100.000 евра и уведе – први пут у историји – ограничење дневног подизања новца (300 евра) „до даљњег”.

Да исплати финансијску помоћ Кипру, тројка је такође захтевала да две водеће банке губиташи – банка „Лаики” и Банка Кипра – поделе бреме „спасилачког пакета”. „Лаики” је у међувремену пропала, њених једанаест милијарди евра дугова преведено је у књиге Банке Кипра. Пошто се домогла новца клијената (оних са свотама изнад 100.000 евра који тим средствима не могу још да приђу), Банка Кипра је објавила да је стала на ноге. Крајем јуна „ошишаним клијентима” наложено је да прихвате да ће им 47,5 одсто њиховог новца бити уписано као деонице банке. Са тим хартијама страни клијенти ових дана стичу ново право гласа у Банци Кипра.

Страни депоненти у Банци Кипра могу имати дилему колико вреде акције банке затрпане својим и туђим губицима, али је интерес да се боре за повраћај свог новца кад-тад, несумњив.

„Ко контролише Банку Кипра контролише острво”, поручио је адвокат Андреас Марангос, правни заступник низа руских клијената на Кипру после разговора са гувернером Централне банке Кипра.

У првом тромесечју 2013. у јеку банкарске кризе на Кипру, Руси су са рачуна на том острву скинули више од 18 милијарди евра и пренели на друге адресе, махом на Девичанска острва, известио је „Волстрит џорнал”.

Тања Вујић

(Политика)